

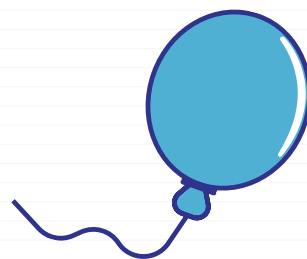
#dsvm

2e graad

Mega ~~mediawijs~~ werkboek

DE SCHAAAL
— VAN —

M
U

naam

klas

Wat weet jij over het internet?

Weet jij dat cookies op het internet niet hetzelfde
zijn als koekjes uit de keukenkast?

Dat Google je misschien beter kent dan je eigen mama?

En dat één emoji soms meer zegt dan duizend woorden?

Ja hoor!

Cool 👍 Dan ben jij nu
al mega(media)wijs!
Maar kan je ook alle
opdrachten in dit boekje?
#challengeaccepted

**Uhhmm...
Niet echt**

Da's oké! Met de opdrachten
in dit boekje ben jij straks
mega(media)wijs. Laten we
er snel aan beginnen!

DE SCHAAL
— VAN —

Colofon

Het **MegaMediawijs Werkboek** is een initiatief van Mediawijs en Ketnet, i.k.v. **De Schaal van M.**

Inhoud

Mediawijs

Vormgeving

Uncompressed

Copywriting

Frie Van der Planken

Versie

September 2024

Voor meer info

www.deschaalvanm.be

Inhoud

#1 Mijn online profiel	4
⚡ Vul het vriendenboekje in	4
⚡ Ik heb ooit al eens ...	5
#2 Weetjes over sociale media	6
⚡ Wat zijn sociale media?	6
⚡ Oké of niet oké?	7
#3 Zoeken en vinden	8
⚡ Zo vind je wat je zoekt	8
⚡ Ben jij een online speurneus?	9
#4 Veilig online	10
⚡ Hoe sterk is jouw wachtwoord?	10
⚡ Hoe veilig surf jij?	11
#5 Overall reclame	12
⚡ Spot jij de reclame?	12
⚡ Tijd voor reclame	12
#6 Net op het net	14
⚡ Online etiquette	14
⚡ Goede afspraken, goede vrienden	15
#7 Programmeren en gamen	16
⚡ Pijltjes trekken	16
⚡ Ben jij een gamer?	17
#8 Super (media)wijs!	18
⚡ Nee, een meme is geen mémé	18
⚡ Mediapuzzel	19
Tien dingen om te onthouden	20

Vul het vriendenboekje in

Dit doe ik graag online

(kruis aan)

- ☐ chatten met vrienden
- ☐ videobellen met familie
- ☐ gamen
- ☐ foto's maken en/of delen
- ☐ filmpjes maken en/of delen
- ☐ gewoon surfen
- ☐ huiswerk maken 🤖

Deze emoji past helemaal bij mij

(omcirkel je antwoord)

Mijn naam

Online heet ik

(teken hier je eigen emoji)

JD

Mijn favoriete app heet

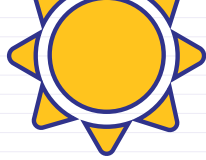
(vul de naam van de app in)

Maak je eigen vriendenboekje!

Scan de QR-code of surf naar www.deschaalvanm.be/werkboek2 en print deze pagina.

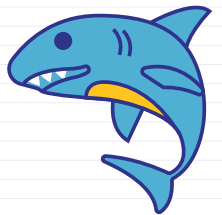

Ik heb ooit al eens ...

Wat heb jij al allemaal gedaan op het internet? **Omcirkel het juiste icoontje.**
Speel je met een klasgenootje? Lees dan elk om beurt een vraag voor en steek je duim omhoog of omlaag.

Ik heb ooit al eens ...

Ik heb ooit al eens iets opgezocht op het internet.

Ik heb ooit al eens iets engs gezien online.

Ik heb ooit al eens mijn naam als wachtwoord gebruikt.

Ik heb ooit al eens een app geïnstalleerd.

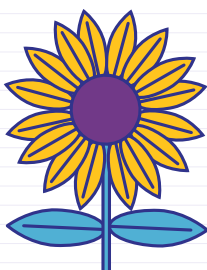
Ik heb ooit al eens een vlog gemaakt.

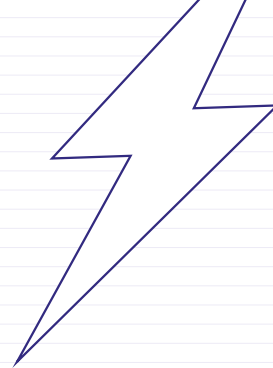

Ik heb ooit al eens reclame gezien online.

Ik heb ooit al eens een opdracht gegeven aan AI.

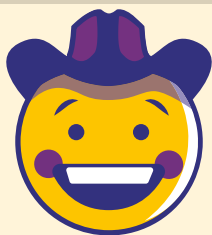

Wat zijn sociale media?

Wanneer zijn websites of apps sociale media? We vroegen het aan de emoji's!
Kruis aan met welke emoji jij het eens bent.

Met sociale media kan je berichten sturen en foto's en video's delen. Ook games kunnen sociale media zijn.

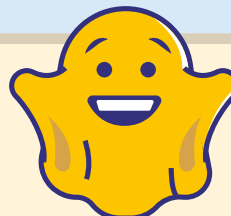
Nee, cowboy, volgens mij hoort gamen daar niet bij. De rest klopt wel.

Berichten versturen doe je via chatapps. Dat zijn toch geen sociale media?

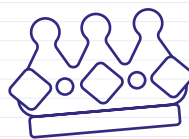

Oeh, ik weet het niet zo goed.

Heb jij al een profiel op sociale media? Wist je dat dit in België eigenlijk pas mag vanaf 13 jaar?

Oké of niet oké?

Weet jij wat wel en wat niet oké is online?

Lees de stellingen en geef je mening.

(omcirkel de juiste duim)

Je denkt best twee keer na voor je iets online zet.

Online mag je wel eens lachen om mensen.

Je mag foto's van iemand online zetten zonder het te vragen.

Het is oké om online anders te zijn dan in het echt.

Het is oké om vriendschapsverzoeken te aanvaarden van mensen die je niet kent.

Zo vind je wat je zoekt

WOW! Wist jij dat er op het hele internet meer dan een miljard websites bestaan? Hoe vind je tussen al die websites dan precies wat je zoekt? Heel simpel: met zoekmachines!

Ken jij deze zoekmachines?

Verbind het logo met de juiste beschrijving.

www.duckduckgo.com

www.google.com

www.ecosia.com

- De populairste zoekmachine van de hele wereld.
- Deze zoekmachine houdt informatie over jou bij, om beter te weten waar je naar op zoek bent.
- Deze zoekmachine vindt jouw privacy heel belangrijk. Daarom houdt ze geen info bij over jou en alles wat je opzoekt.
- Dingen opzoeken en tegelijkertijd het milieu helpen? Het kan! De makers van deze zoekmachine planten 1 boom voor elke 45 zoekopdrachten.

Superhandig: WikiKids

Om informatie op te zoeken, kan je ook een online encyclopedie gebruiken. Wikipedia is daar het bekendste voorbeeld van. Maar wist je dat er ook een versie voor kinderen is?

Surf maar eens naar www.wikikids.nl.

Ben jij een online speurneus?

Heb je een vraag? Het internet weet raad! Zoekmachines kunnen je héél veel informatie geven. Maar veel hangt af van jouw zoekopdrachten.

Doe de test!

1 Typ *olifant* in via een zoekmachine. Welke resultaten krijg je te zien?

- ☐ Een foto
- ☐ Een geluidsfragment
- ☐ Een Wikipedia pagina
- ☐ Een nieuwsartikel
- ☐ Veelgestelde vragen

2 Je wil weten hoeveel Afrikaanse olifanten er nog in het wild leven. Welke zoekwoorden tik je best in?

- ☐ Hoeveel Afrikaanse olifanten
- ☐ Aantal Afrikaanse olifanten in wild
- ☐ Hoeveel olifanten leven er nog in het wild?

3 Typ het woord *konijn* in twee verschillende zoekmachines in.

- a. Krijg je andere resultaten via een andere zoekmachine? **ja / nee**
- b. Wat zijn de verschillen tussen beide zoekmachines?

.....	
.....	
.....	
.....	

Het internet kent je goed

Wist je dat je browser onthoudt waar je naar zoekt en naar welke websites je surft? Die informatie gebruikt Google om je zoekresultaten te tonen die het best bij jou passen. Wat vind jij ervan dat Google informatie over je verzamelt?

Hoe sterk is jouw wachtwoord?

Een sterk wachtwoord is als het sleuteltje op je dagboek: onmisbaar! Het zorgt ervoor dat niemand zomaar toegang heeft tot jouw computer of profiel.

5 tips voor een sterk wachtwoord

- ❑ Hoe langer, hoe veiliger. Een wachtzin is handig!
- ❑ Combineer letters, cijfers en leestekens.
- ❑ Gebruik niet enkel één woord of één naam.
- ❑ Schrijf je wachtwoord nooit op.
- ❑ Verander je wachtwoord regelmatig.

Wat is een wachtzin?

Een wachtzin is letterlijk een zin in plaats van een woord. Extra veilig én handig, want een zin kan je makkelijker onthouden! Bedenk bijvoorbeeld iets dat je elke week doet, zoals *ZondagGalkAltijdNaarDeChiroOm14uur!*

Probeer het zelf eens hier:

.....
P.S: niet gebruiken hé, dit is maar om te oefenen!

Extra tip

Wist je dat je ook spaties kan gebruiken in je wachtwoord? Bijna niemand doet dit. Daarom zijn wachtwoorden met spaties nog moeilijker te kraken!

Hoe veilig surf jij?

Sommige dingen doe je beter wel of niet op het internet.

Wat is volgens jou oké? Kleur het vierkantje groen.

Wat lijkt je geen goed idee? Kleur het vierkantje rood.

- ☐ Je adres geven aan iemand die je niet kent.
- ☐ Je locatie delen, zodat iedereen kan zien waar je bent.
- ☐ Je profiel op privé zetten.
- ☐ Klikken op "Je hebt een smartphone gewonnen!".
- ☐ Je niet afmelden als je de schoolcomputer hebt gebruikt.
- ☐ Je cookies verwijderen.

Wat zijn cookies?

Cookies zijn kleine bestandjes die een website op jouw computer zet. Zo kan de website informatie bijhouden over je surfgedrag. Dankzij cookies hoeft je je wachtwoord niet 100 keer in te geven, maar tegelijk kunnen websites wel veel over jou te weten komen zoals hoe je je gedraagt op een website, wat je zoekt, wat je leuk vindt ...

⚡ Spot jij de reclame?

Soms zie je een advertentie en weet je: da's reclame! Maar reclame kan zich ook goed verstoppen. Misschien maakt je favoriete vlogger of influencer soms ook reclame?

Reclame via televisie – game – sociale media
(omcirkel het juiste antwoord)

Reclame voor

Hoe weet je dit?

.....

.....

.....

Reclame via televisie – game – sociale media
(omcirkel het juiste antwoord)

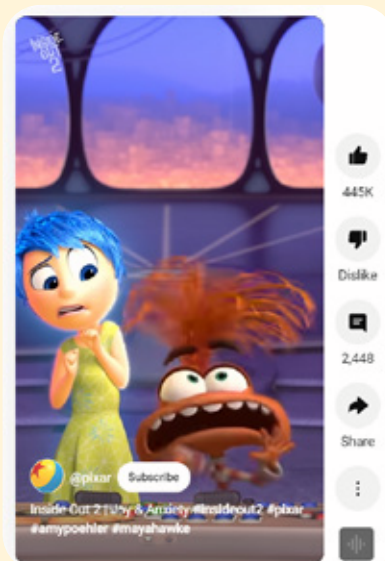
Reclame voor

Hoe weet je dit?

.....

.....

.....

Reclame via televisie – game – sociale media
(omcirkel het juiste antwoord)

Reclame voor

Hoe weet je dit?

.....

.....

.....

Tijd voor reclame

AI maakte een afbeelding van een pop
maar het resultaat is niet zo goed. Pas deze
afbeelding aan zodat het duidelijk is dat dit
reclame is!

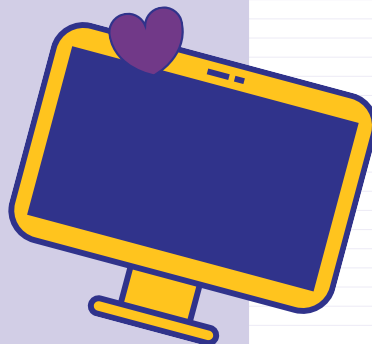
Wil je deze pagina liever printen? Dat kan!
www.deschaalvanm.be/werkboek2

Net op het net

Goede manieren aan tafel
zijn net zo belangrijk als
goede manieren online!
Ook daar hou je rekening
met elkaar en maak je
goede afspraken.

Ook online is er een
'etiquette'. Dat zijn online
regels om lief en respectvol
met elkaar om te gaan.
We noemen dit ook ...

N__IQ____TE

Goede afspraken, goede vrienden

Scheldwoorden horen
niet thuis in berichten.

Niemand wordt
uitgesloten uit de
klaschat.

Tijdens het eten kijkt
iedereen op zijn
smartphone.

Vul aan met andere goede afspraken.

.....

.....

.....

.....

.....

Pijltjes trekken

Oeps! Mister Coolio is zijn game controller kwijt. Leid jij hem naar zijn bakske? Opgelet voor alle rondslingerende spullen: die vakjes kan je niet gebruiken.

Teken de pijlen in de juiste richting.
De eerste pijl krijg je cadeau!

										
---	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

**Speel jij
geen games?**

Vul je profiel dan in
voor gezelschaps-
spelletjes!

Ben jij een gamer?

De eerste game dat ik ooit
speelde, heet

.....

Mijn favoriete game is

.....

Ik game

(schrapp wat niet past)

nooit / soms / vaak

Ik game het liefst

(schrapp wat niet past)

alleen / met vrienden / met ouders /
met mensen die ik niet ken / niet

**Ik vind stoppen
met gamen**

(schrapp wat niet past)

makkelijk / moeilijk

**Ik kocht al eens
iets in een game**

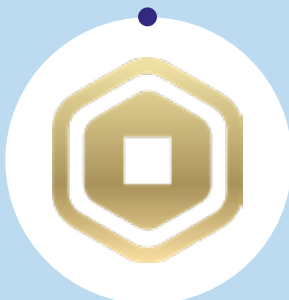
(schrapp wat niet past)

ja / nee / kan dat?!

Wat hoort bij wat?

In Europa betalen we met de euro.
Veel games hebben ook een eigen munt!
Welke munt hoort bij welk spel?

Minecraft

Roblox

Fortnite

Nee, een meme is geen mémé

Het internet is ook een creatieve uitlaatklep: je kan er op gigantisch veel manieren tonen wat je denkt en voelt. Misschien heb je zelf al eens een meme gebruikt? En nee hoor, daarmee bedoelen we niet je oma!

Leuke foto of gif, vaak met een grappige tekst in witte letters.

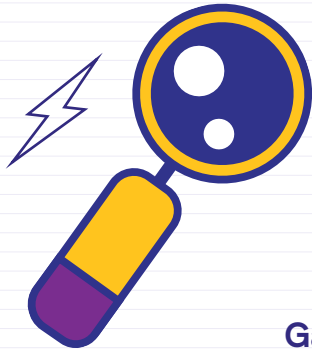

#Challenge

Zoek een toffe foto of gebruik het voorbeeld hiernaast en maak er een grappige meme mee. Ga gerust aan de slag met stiften, lijm en papier of gebruik je computer of tablet.

ALS DE JUF VRAAGT OM MIJN HUISWERK

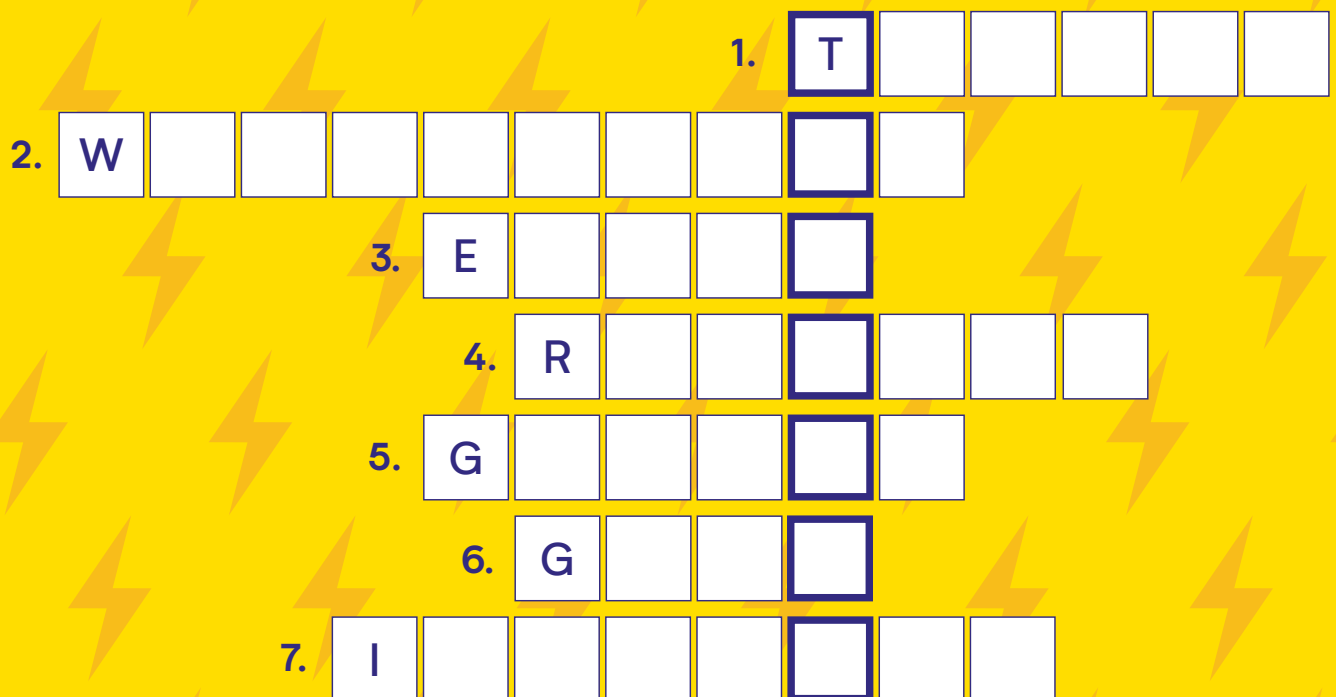

Mediapuzzel

Ga op zoek naar de juiste woorden.

Vul ze allemaal in en vind het verticale woord.

1. Het is groter dan een smartphone, maar kleiner dan een computer.
2. Hiermee bescherm je je account online.
3. Vroeger werd dit ook wel een *smiley* genoemd.
4. Een ander woord voor advertenties.
5. De populairste online zoekmachine.
6. Een ... is een ander woord voor een online spelletje.
7. Dankzij het ... kunnen we videobellen met mensen aan de andere kant van de wereld!

Wat is het verticale woord?

(dit doet een gsm soms als het geluid uitstaat)

.....

10 dingen om te onthouden

- 1 Google is niet de enige **zoekmachine** op het internet. Geef bijvoorbeeld DuckDuckGo eens een kans!
- 2 Een **sterk wachtwoord** is lang en bestaat uit meerdere letters, tekens en leestekens. Je kan zelfs spaties gebruiken!
- 3 Zeg je iets gemeens op het internet? **Online kwetst dat net zoveel als offline.** Vraag jezelf altijd af of je iets ook in het echte leven zou zeggen.
- 4 **Stoppen met gamen** is soms moeilijk. Herkenbaar? Probeer dan om geen spelletje meer te starten als je weet dat het bijna bedtijd of etenstijd is.
- 5 Heb je al een account op **sociale media**? Oeps! Volgens de wet (en de gebruiksvoorwaarden) mag dat pas **vanaf 13 jaar**.
- 6 Ook op het internet zijn er oplichters te vinden. We noemen hen 'cybercriminelen'.
- 7 Met **emoji's** kan je snel iets duidelijk maken, maar ze kunnen ook verwarrend zijn. Zo kan 😊 véél betekenissen hebben!
- 8 Je foto's, locatie en andere persoonlijke gegevens deel je online beter niet met vreemden. Zet daarom je **profiel op privé**.
- 9 Zie je dat iemand **online gepest** wordt? Laat dan weten dat je dit niet oké vindt. Bied steun en zeg dat een volwassene kan helpen.
- 10 Influencers mogen niet zomaar **reclame** maken. Ze moeten in dat geval verplicht een hashtag vermelden als #reclame, #advertentie of #publiciteit.

D/2024/13815/5